

Erik Lindgren

Kortlivad skånsk post

Del 2 Kristianstads län

Innehåll skrift 86, Kortlivad skånsk post

Ort	sid	Ort	sid
Allbomellby	3	Lyngby	15
Ausås	3	Lyngsjö	16
Björnekulla	4	Marklunda	18
Ekebro	5	Oderljunga	19
Emitlöf	5	Rebbelberga	21
Florshult	7	Rya	22
Färingtofta	8	Rörum	22
Grydt	9	Starby	23
Hommetorp	11	Stenestad	24
Houf	11	Torup	24
Huaröd	12	Tossjö	25
Höja	13	Westra Wram	26
Hörröd	14	Wä	27
Ingelstorp	15	Össjö	28

Albomellby

Ordföranden i Mellby församlings kommunalstämma och nämnd C M Dolkow antogs till föreståndare för en poststation som öppnades med namnet Albomellby den 1 maj 1875. Han var också kantor i Mellby och Vitaby.

Det finns inte någon nämnvärd dokumentation om poststationen. Den var helt olönsam och blev en av de få som drogs in genast efter undersökningen av poststationernas lönsamhet enligt poststyrelsens cirkulär den 27 september 1876. En blick på statistiken för dess verksamhet under tiden 1 maj - 31 december 1876 var nog för att poststyrelsen skulle besluta om dess indragning med januari månads utgång 1876.

I tidtabellen som gällde för tiden närmast därefter, återgiven nedan, stavades ortens namn med två ord, Albo Mellby, medan poststationsföreståndaren i sin personaluppgift stavade namnet hopskrivet. Jag har inte sett något stämpelavtryck (finns det överhuvud taget något sådant?) och vet inte vilken som blev den vedertagna stavningen av namnet. Poststationen var verksam under bara nio månader.

Brösarp—Cimbrishamn.									
(Från den 1 februari 1876).									
O. L.	—	3,30	e. m.		Brösarps poststation	M. F.	8,30	—	f. m.
O. L.	4,15	4,15	e. m.	0,5	Raåhunda	M. F.	7,45	7,45	f. m.
				0,6		M. F.	—	—	f. m.
O. L.	5,0	5,15	e. m.		Kiviks poststation	S. Th.	10,15	—	e. m.
				0,3		S. Th.	9,45	9,45	e. m.
O. L.	5,45	5,45	e. m.		Albo Mellby	S. Th.	8,45	9,0	e. m.
O. L.	6,30	6,45	e. m.	0,5	Rörums poststation	S. Th.	7,45	8,0	e. m.
O. L.	7,30	7,45	e. m.	0,6	Wemmerlöfs poststation	S. Th.	6,45	7,0	e. m.
O. L.	8,30	8,45	e. m.	0,5	Gladsax poststation	S. Th.	—	6,0	e. m.
O. L.	9,30	—	e. m.	0,6	Cimbrishamns postexped.	S. Th.	—	—	—
				3,6					

Ausås

Poststationen i Ausås socken bar socknens namn under två år och fick från och med 1876 heta Spannarp. Den halländska poststationen med namnet Spannarp hade dragits in den 30 juni 1875 och för Ausås socken kan man säga att namnet på så sätt blivit ledigt. Med det namnet var den skånska poststationen ingalunda kortlivad men inom ämnet för denna uppsats om kortlivade namn berörs bara i huvudsak den tid då sockennamnet användes.

Poststationen öppnades den 1 januari 1874 med mamsell Ester Landergren som föreståndare. Hon fick 200 kr i årsarvode. I ett brev från poststyrelsen den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad hette det bl a att poststyrelsen beslutat inrätta en "gångpost mellan Björnekulla (vid Åstorp) och Ausås kyrka, varest poststation förlägges".

Det var en av ett 30-tal nya poststationer vid den tidpunkten inom Norra och Södra Asbo samt Bjäre härader. Poststyrelsen hade beslutat efter tidigare kommunikation med länsstyrelsen och på grundval av i länsstyrelsens brev den 3 oktober 1874 givna förslag "i fråga om kronobrevbäringens övertagande av postverket".

Enligt skriftväxling mellan poststyrelsen, länsstyrelsen och postmästaren i Aby (sedermera Klippan) hade avståndet mellan Björnekulla och Ausås uppgetts till 1/2 mil men var i verkligheten 11/18 mil (11 000 alnar) enligt uppmätning i april 1874 av kronolänsman Joh. Emil Hallberg. Postföraren A J Palmgren fick genom poststyrelsens beslut den 19 juni 1874 retroaktiv ersättning för skillnadsbeloppet.

På grund av indragning den 30 november 1874 av Björnekulla poststation ändrades postföringen att utgå från Astorp.

		Gångpost.					
		Åstorp—Ausås.					
		(Från den 2 december 1874).					
—	3	e. m.		Åstorps poststation	O. L.	9	— e. m.
4	—	e. m.		Ausås poststation	O. L.	—	8 e. m.

Under byggnationen av järnvägsdelen mellan Ängelholm och Astorp kom frågan om läget för Ausås sockens poststation in i bilden. En järnvägsstation anlades nämligen tre kilometer nordöst om kyrkbyn. Frågan behandlades vid kommunalstämman i Ausås den 25 november 1875. Man beslöt då att uppdra åt ordföranden, baron R. Barnekow, att hos poststyrelsen utverka att en gångpost inrättades mellan Spannarps järnvägsstation och poststationen i Ausås. Trots argumentering lät poststyrelsen vid föredragning den 20 december 1875 påteckna ärendet att det inte ansågs böra till vidare åtgärd föranleda.

Man hade inte tänkt sig då att poststationen i kyrkbyn skulle dras in, men så blev det med det nya årets ingång. Den flyttades till järnvägsstationen och fick dess namn. Där fick stationsmästaren A W Petersens ansvar för både post och järnväg. Som för-enad med järnvägen levde poststationen i Spannarps vidare till och med den 21 maj 1966.

Björnekulla

I poststyrelsens brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 30 oktober 1873 hette det bland annat "att poststationer må inrättas å postlinjen Aby-Helsingborg vid Astorps gästgivaregård i Björnekulla under benämning Björnekulla". Gästgivaren Carl Lindblom antogs till föreståndare. I ett brev den 14 juli 1874 till poststyrelsen

begärde han att få sitt årsarvode höjt från 200 till 350 kr, alternativt att bli entledigad från befattningen.

Poststyrelsen skrev nu till länsstyrelsen och bad om uppgift på någon som kunde åta sig sysslan mot lägre arvode eller högst 300 kr. Länsmannen J E Hanberg anmälde i ett "ödmjukt memorial" den 24 september 1874, "att pensionerade folkskoleläraren A J Palmgren, vilken för närvarande bestrider postföringen från Björnekulla till Ausås poststation därtill är villig". På något sätt fick gästgivare Lindblom veta detta och skyndade sig att den 26 september återkalla sig sin avsägelse och förklara sig villig att sköta poststationen för 300 kr om året. Poststyrelsen beslöt den 2 oktober 1874 att teckna ett kontrakt med Lindblom avseende detta belopp. Men någon längre tid hade han inte glädje av det, för poststationen flyttades den 1 december 1875 till Astorps järnvägsstation, där stationsinspektör M J A Svensson fick ta ansvaret för posten med 300 kr i årsarvode för den delen av arbetet. Lindbloms uppsägning gjordes inte i tid och han fick enligt poststyrelsens beslut den 12 mars 1875 lön även för tiden december 1874 - februari 1875. Namnet på järnvägspoststationen blev Astorp och postnamnet Björnekulla upphörde således efter blott elva månaders existens.

*De i andra sidan uppgifne
Tidningar bedes om möjligt anskaffas.
Helt har dessa icke kommit, i hvar
år derom af requiranten anmärkt
för än nu.*

Lindblom

På brev och frimärken är avtryck av datumstämpeln vid Björnekulla poststation mycket sällsynta. Till skillnad från de flesta kolleger använde gästgivare Lindblom datumstämpeln någon gång i sin tjänst-skriftväxling som här i korrespondens om tidningsrekvisitioner.

Ekebro

I Västra Broby socken öppnades den 1 april 1872 en poststation i Ekebro med Fr Ekström som föreståndare. Posten kom dit via kärpostlinjen mellan Värnamo och Helsingborg, som gick två gånger i veckan i vardera riktningen. Poststationen i Ekebro låg på den sista delsträckan ungefär mittemellan Åby och Helsingborgs postkontor. (Åby postkontor döptes om till Klippan med 1876 års ingång).

I ett brev till poststyrelsen den 27 december 1873 begärde poststationsföreståndare Ekström att få sitt årsarvode höjt från 150 till 500 kr. Sedan länsstyrelsen på förfrågan svarat poststyrelsen att någon annan lämplig poststationsföreståndare inte fanns att tillgå, gick poststyrelsen med på förhöjningen men utbad sig ett besked från länsstyrelsen om poststationen inte kunde dras in eller flyttas till något ställe i närheten. Den 27 juni 1874 (då det hade gått ett halvår sedan många nya poststationer inrättades i området på grund av att postverket övertagit ansvaret för kronobrevbäringen), svarade länsstyrelsen att

"emedan ingen annan av de nyinrättade poststationerna än Wrams står i direkt förbindelse med poststationen i Ekebro och avståndet mellan Norra Wram och Astorp icke är längre än mellan Norra Wram och Ekebro samt allmän väg jämväl finnes från Norra Wram till Astorp utan att vägen i närheten av Ekebro behöver tagas, kan Länsstyrelsen icke finna hinder böra kunna möta för indragandet av poststationen i Ekebro."

Torparen Per Bengtsson Kast, som svarade för postföringen mellan Norra Wram, och Ekebro, förklarade sig den 11 juli villig att i stället forsla posten mellan Norra Wram och Björnekulla för kr 1:50 per mil. Det var en 50-procentig höjning per mil räknat, men poststyrelsen accepterade och beslöt vid föredragning den 10 augusti 1874 att poststationen i Ekebro skulle dras in den 1 oktober.

Informationen klickade på någon punkt och efter telegramförfrågan skrev postmästaren i Helsingborg den 12 oktober 1874 till poststyrelsen *"att Ekebro poststation blivit indragen den 8de dennes, varom annonserats i stadens båda tidningar; samt att postverkets samtliga effekter blivit, efter å Ekebro poststation verkställd inventering den 9 ds översända jämte reversal däröver till Postverkets Allmänna persedelförråd"*.

Det är således inte omöjligt att frimärken och brev kan finnas som är stämplade i Ekebro även några dagar in i oktober 1874.

Emitslöv

Till föreståndare för den poststation som inrättades i Emmislövs församling vid kronobrevbäringens upphörande den 1 januari 1874 antogs skolläraren S Björkqvist till föreståndare med 100 kr i årsarvode. Vid samtal den 25 oktober 1877 i Kristianstad mellan representanter för länsstyrelsen och postverket kom man preliminärt överens om att dra in poststationen och byta ut gångposten mellan Broby och Emitslöv mot lantbrevbäring.

Förslaget behandlades vid kommunalstämman i Emitslöv den 27 mars 1878, då man valde Nils Nicklasson på nr 11 i Emitslöv till kommunombud som förmedlande länk med lantbrevbäraren. Han var enligt protokollet "boende invid häradsvägen nära Emitslövs kyrka". Förändringen genomfördes med april månads ingång 1879. Postföraren Nils Jönsson blev uppsagd från sitt kontrakt om postföring mellan Broby och Emitslöv och som lantbrevbärare anställdes fd husaren Anders Till. Han fick 99 öre per tur fram och åter på den halvmilslånga vägen.

Florshult

Inspektorn J Lagerlund antogs till föreståndare för den poststation som öppnades med 1874 års ingång i Florshult i Örkelljunga socken. Indragning av poststationen fördes på tal redan på sommaren 1875, då Lagerlunds granne Ola Nilsson erbjöd sig att sköta poststationen mot lägre ersättning än vad Lagerlund fick.

Postmästaren i Åby (sedermera Klippan) skrev den 19 juli 1875 till poststyrelsen att frimärken hade sålts för endast kr 45:46 vid poststationen under halvtannat år som då gått sedan poststationen öppnades. Lön hade under samma period utbetalats till föreståndaren med kr 250:- och för gångposten mellan Örkelljunga och Florshult med kr 327:60. Det var dålig ekonomi men under remissbehandlingen erbjöd sig Lagerlund att acceptera sänkt lön.

Postmästaren i Åby skrev den 19 juli 1875 till poststyrelsen att Lagerlund hade *"mycket ordentligt skött sin tjänst och att endast skadelystnad och hämndbegär legat till grund för Ola Nilssons till Kungl.Generalpoststyrelsen ingivna ansökning"*. Poststyrelsen beslöt den 26 juli att anta det lägre anbudet för poststationens skötsel liksom ett samtidigt avgivet förmånligare anbud för postföringen. Detta hade ingetts av kantor J P Risberg, som anlidade en äldre man att i sitt ställe fullgöra postföringen.

Efter poststyrelsens besparingscirkulär den 27 september 1875 med infordran av uppgifter om de olönsamma poststationernas omsättning skrev postmästaren i Klippan (som postkontoret hette från och med 1876) till poststyrelsen den 25 januari 1876. Han framhöll att han efter indragning av poststationerna i Ausås och Norra Wram vid 1875 års slut bara hade en underlydande station, nämligen den i Florshult. Där hade frimärken sålts för 35 kr under 1874 och för 40 kr under 1875. Anmälan föranledde inte någon omedelbar åtgärd av poststyrelsen, men det var ju bäddat för indragning. Den fick dock anstå tills lantbrevbäring kunde organiseras.

Vid planering för lantbrevbäringens införande efter ett sammanträde i Kristianstad den 25 oktober 1877 sade Lagerlund själv upp sig från sin befattning i ett brev till poststyrelsen den 1 oktober 1878 för tillämpning vid årsskiftet. Med mjölnaren Carl Olsson i Örkelljunga tecknades kontrakt om lantbrevbäring. Den nya organisationen trädde inte i kraft förrän med april månads ingång 1879 och Lagerlund fick med höjd ersättning övertalas att sköta poststationen även under det nya årets första kvartal.

N. 4683

TELEGRAM.

Ink. den 21 december, 1938

N^o
App. N° 33

Klass / N° 551 Ord 32 Inlämningsdag Klippan den 21 1938 kl 10, f m
Tjänstens namn

Poststyrelsen Stockholm
Lagerlund är villig bestrida
poststationsföreståndare befattningen
i Florshult intill den 1 näst-
nästnämnda april årssida han
erhåller lönen höjd till 50 kronor
för quartalet i annat fall ej.
Aug. Henningson
1938 den 23 december anm. i Klipp. och
N. 4683 exp. Klipp. linje i Klipp. socken.
Till ut. Er. Sk. ut. Sp. R. Sk. ut. Sp. H. Sk. ut. Sp.

Färingtofta

En poststation öppnades i Färingtofta den 1 januari 1874. Namnet kan ingalunda sägas vara kortlivat, eftersom det återkom i postanstaltsförteckningen med 1939 års ingång och sedan fanns till och med april 1970. Men det var en tömrosasömn på 60 år efter indragningen 1879 och återinrättandet och jag har ansett det ha sitt intresse att ta med poststationens första period i detta häfte.

Lantbrukaren Karl A Knutsson blev föreståndare för poststationen vid dess tillkomst som ett resultat av att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen. Han fick 200 kr i årsarvode. Sedan han i ett brev den 10 december 1877 begärt sitt entledigande övertog skolläraren Anders Olsson befattningen den 1 februari 1878 med ett till 120 kr sänkt årsarvode. Det fanns flera konkurrenter men postmästare Henningsson i Klippan ansåg Olsson mest meriterad.

Vi närmade oss nu förberedelserna för att införa lantbrevbäring. Vid kommunalstämman med Färingtofta församling den 30 mars 1878 diskuterades frågan om åtgärder vid poststationens planerade indragning. Man var införstådd med lantbrevbäring såsom ersättning och utsåg lanthandlaren August Johanson till kommunombud som förmedlande länk med lantbrevbäraren. Skomakaren Nils Tufvesson blev uppsagd från sitt kontrakt om postföring på linjen Tjörnarp - Färingtofta. Omorganisationen ägde rum med ingången av april 1879.

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

CIRKULÄR

1938

7 december

Nr 69

I:o

Den 15 december 1938 öppnas *poststation* benämnd Västra Örträsk i byn Innifällan inom Örträsk socken, Västerbottens län, samt den 1 januari 1939 *poststationer* benämnda Dala-Bonäs i byn Bonäs inom Mora socken, Kopparbergs län, och Färingtofta i byn Färingtofta inom Färingtofta socken, Kristianstads län.

Vid sistnämnda tidpunkt namnförändras poststationen i Lökebacken till Brastad.

Det gick sex decennier efter indragning av poststationen i Färingtofta innan den återinrättades.

Grydt (Vanås gård)

Med inspektör J Sandberg som föreståndare öppnades en poststation i Vanås i Gryts socken med namnet Grydt den 1 januari 1874. En gångpost anordnades från den samtidigt inrättade poststationen Qviinge till Vanås gård. Sandberg fick 75 kr i årsarvode men begärde i ett brev till poststyrelsen den 6 januari 1875 att få det höjt till 100 kr. Styrelsen beslöt vid föredragning den 5 februari 1875 att "då fråga är om stationens indragning, kunde ansökan f n ej beviljas men frumdeles anmälas, om anledning därtill förekommer".

Bakgrunden till indragningstanken var den skriftväxling som allt sedan maj 1874 förekommit i frågan om postföringen från Qviinge, för vilken poststationsföreståndare J P Rosengren i Qviinge hade kontrakt innan postföringen ändrades att utgå från Knislinge. Poststyrelsen skrev den 14 januari 1875 till länsstyrelsen i Kristianstad och frågade "i vad mån någon beaktansvärd olägenhet för utväxlingen av tjänsteförsändelser må anses kunna förmedlas genom indragning av poststationen i Grydt, ävensom den särskilda postföringen mellan Grydt och Knislinge närbelägna poststation".

Efter länsstyrelsens svar den 31 juli 1875 om att poststationen var högst nödvändig för tjänsteförsändelsers behöriga befordran fick poststationen vara kvar. På grund av risk för förväxling med den poststation som hade öppnats i Östergötland med namnet Gryt den 1 januari 1875 fick den skånska poststationen prefixet "Göinge-" från 1876 års ingång. Namnet **Göinge-Grydt** varade dock inte mera än fyra månader och från den 1 maj ersattes det med namnet **Wanås**.

Kungörelse,

angående namnförändring för en del poststationer.

Hufvudsakligen till förekommande af namnförväxlingar komma, från och med den 1 nästinstundande maj, nedan uppräknade poststationer att erhålla följande förändrade benämningar, nämligen:

Näshulta	inom Södermanlands län	nya benämningen	Nedensö;
Eda	» Wermlands	» »	Hulteberg;
Rämen	» »	» »	Rämensbruk;
Wårdnäs	» Östergötlands	» »	Brokind;
Tjurlösa	» Kalmar	» »	Löt, och
Göinge Gryt	» Kristianstads	» »	Wanås.

Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 24 mars 1876.

WILHELM ROOS.

e. f.

J. Öfwerström.

Drygt tio år senare ändrades namnet Wanås till Vanås gård. De kortlivade namnens tid var över, även om de båda sista namnen bara fanns under ca 10 resp 15 år. Poststationen med namnet Vanås gård drogs in med 1911 års utgång. Här bör tilläggas att poststationen i Knislinge hette Vanås under perioden 16 november 1886 - 31 december 1933. Namndjungeln kan vara svår ibland. Ett ärende om ett försök att få ett postombud i Gryt finns i Postens centralarkiv med diarienummer Ib 1935:2023.

Hommentorp

Till de mest svärdokumenterade poststationerna i Kristianstads län hör den i Hommentorp. Den öppnades samtidigt med Ovesholms, Skepparslövs och Tollarps förenade post- och järnvägsstationer vid 1882 års ingång. Stationsföreståndaren Per Olsson hade ansvaret för postservicen vid järnväghållplatsen som var "belägen inom Hommentorps byområde å Östra Skånes Järnväg". Poststationen namnändrades den 15 maj 1883 till Lyngsjö, detta trots att den var "avlägset belägen från Lyngsjö by", som postinspektör Victor Melander långt senare uttryckte det i ett brev till poststyrelsen den 9 september 1901. Då hade postmästaren i Kristianstad föreslagit att poststationen skulle dras in men detta avstyrkte kronofogden. Den åsikten delade postinspektionen i Malmö trots att trafikchefen för Östra Skånes Järnvägsaktiebolag hade gjort framställning till postinspektionen om att poststationen i Lyngsjö och sex andra järnvägsstationer mellan Eslöv och Kristianstad skulle dras in.

Frågan om Lyngsjö järnvägsstation sköts därför litet på framtiden men efter remiss från poststyrelsen tog postinspektionen upp den igen i en utredning som redovisades till poststyrelsen den 2 april 1902. Den gången hade järnvägsbolaget begärt att frågan om indragning av Lyngsjö station skulle få anstå tills vidare, "beroende på frågan om inrättande av fullständig station vid Östra Vrams nuvarande hållplats".

Den frågan löstes emellertid redan följande år och den 1 maj 1903 öppnades den förenade post- och järnvägsstationen Östra Vram med samtidig indragning av poststationen i Lyngsjö. Men med namnet Hommentorp hade poststationen inte ens funnits halvtannat år.

Innan järnvägsstationen i Östra Vram öppnades hade järnvägsbolaget förändrat Lyngsjö järnvägsstation till en "vaktstuga med skyldighet för banvakten, som förestod poststationen, att tjänstgöra vid Maltesholms anhaltsstation omkring 3 km från Lyngsjö, vid vilken anhaltstation han i tågets godsfincka uttager och inlägger postsäcken och vid lägligt tillfälle mellan tågtiderna hemför den och avhämtar ny" (Gemensam anmälan till poststyrelsen från många korrespondenter i Östra Vram och Hommentorp i juni 1902).

Houf

Förre sergeanten A Bergenheim antogs med 225 kr i årsarvode till föreståndare för den poststation som öppnades den 1 januari 1874 i Houf som en av de många vars tillkomst förmedlades av att ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket. Han begärde den 7 februari 1875 att få detta höjt till 300 kr men poststyrelsen gick vid föredragning den 2 mars inte med på detta utan meddelade att det tecknade kontraktet skulle gälla så länge uppsägning inte gjorts.

Sedan poststyrelsen genom ett cirkulär i september 1875 begärt uppgifter om poststationernas omslutning skrev Bergenheims överordnade postmästare Claes Bergenstråhle i Ängelholm bl a följande till poststyrelsen den 24 januari 1876:

"Med Houfs förhållande är jag mindre bekant, då denna socken ligger allt för långt ifrån Ängelholm för att, så nykommen till orten jag är, hava kunnat få någon kännedom av desamma. Det synes mig dock som att den borde kunna indragas då den ligger endast något över en halv mil från såväl Båstad som Torekov, och hela postmärkesåtgången ej uppgår till samma summa som stationsföreståndarens lön".

Summan av förbrukade frimärken under 1875 uppgick i Houf till kr 98:30. Postmästarens förslag om indragning gick dock inte genom i det sammanhanget utan först när lantbrevbäring kunde införas. Med april månads ingång 1879 ersattes poststationen sålunda med lantbrevbäring i förening med ett kommunombud som den förmedlande länken mellan lantbrevbäraren och de sockenbor som inte kunde få direkt kontrakt med lantbrevbäraren under dennes tur. Till kommunombud antogs den uppsagde poststationsföreståndaren.

Ett beslut av kommunalstämman den 21 december 1891 att begära en poststation i Hov ledde till att poststationen öppnades på nytt den 1 april 1893, nu med folkskolläraren L Malmström som föreståndare men utan arvode från postverket under tre år. Efter namnbyte till Bjäre-Hov den 1 oktober 1954 ersattes poststationen med lantbrevbäring i oktober 1968. Namnet Bjäre-Hov blev således mera kortlivat än de båda sammanlagda perioderna för poststationen med namnet Houf eller de använda varianterna av stavningen, Hof och Hov.

Huaröd

Andra omgången av kronobrevbäringsreformen i Skåne medförde bl a tillkomsten av poststationen i Huaröd med 1875 års ingång. Till föreståndare antogs för tillämpning från den 1 maj 1875 handlanden C J Bengtsson med 100 kr i årsarvode.

Han sade upp sig i ett brev den 1 september 1876 till poststyrelsen villkorligt men erbjöd sig att vara kvar om arvodet höjdes till 250 kr. På förfrågan erbjöd sig då skolläraren J Nyman att överta poststationen med oförändrat arvode. När detta kom till Bengtssons kännedom, återtog han sin ansökan om högre arvode och fick vara kvar, sedan länsstyrelsen prövat det vara nödvändigt att ha poststationen kvar.

Den blev i det skedet ändå inte så långvarig utan ersattes med lantbrevbäring med april månads ingång 1879. Kampen för att få den åter började genast och den återinrättades den 1 januari 1881 sedan Huaröds kommun förbundit sig att bidra med 50 kr om året till föreståndarens avlöning. Denna gång blev skolläraren J Nyman föreståndare och från postverket fick han 25 kr om året i ersättning för sitt bestyr med posten. Från Everöd inrättades en postföringslinje med fyra turer i veckan och en mellan Huaröd och Svenstorp med två turer i veckan. Samtliga turer fullgjordes

till en början av N Lindström med en ersättning av kr 5:50 per vecka. Poststationen fick med skiftande öden vara kvar till och med april 1982. I 1990-talets stora våg av omorganisationer återinrättades den på entreprenad som "Post-i-butik" enligt avtal med Pandco AB Matboden.

Höja

Med kontor Svante Jacob Thulin som föreståndare öppnades en poststation i Höja den 1 januari 1874, lydande under postkontoret i Ängelholm. Poststationen ersattes med lantbrevbäring från Ängelholm med juli månads ingång 1881. Anledningen till omorganisationen kan sägas vara önskemålen från Starby-borna att få sin post med lantbrevbärare från Spannarp i stället för från Ängelholm. I april 1879 hade en lantbrevbäring inrättats från Ängelholm till Starby via poststationen i Höja. Från och med juli 1881 blev det i stället en lantbrevbäring från Spannarp till Starby och en från Ängelholm till Höja. Underlaget för poststationen i Höja hade minskat sedan kronolänsman Hallberg hade flyttat från Höja till Åstorp. Dessutom hade allt flera Höja-bor börjat hämta sin post i Ängelholm i stället för vid sin egen poststation. En utredning av postmästare Claes Bergenstråhle i Ängelholm visade på en minskad utgift för postverket av 258 kr om året genom den rationalisering som genomfördes.

Engelholm—Höja.					
(Från den 1 juli 1881.)					
—	4,30	0,5	Engelholms postkontor	T. F.	3,0
5,45	—		Höja	T. F.	—
					1,45

Kommunalstämman den 21 mars 1906 behandlade frågan om att få en poststation inrättad och en framställning om detta gjordes den 22 oktober 1906 till postinspektören i Malmö. Därav framgick att man önskade handlanden Magnus Lindholm som föreståndare och att det lämpligaste namnet på poststationen borde vara Höjaby.

Sedan lantbrevbäraren Johannes Schummel på linjen Ängelholm-Höja framhållit vilka förmåner han skulle gå förlustig, om en poststation öppnades i Höja, accepterade poststyrelsen postdirektionens förslag att ärendet inte skulle påkalla någon åtgärd.

Sent omsider fick Höja i stället ett postombud. Det öppnades den 1 maj 1934 med skraddaren Paulus Teofil Eriksson som föreståndare, följd den 1 augusti 1945 av fru Hulda Johanna Eriksson. I datumstämpeln användes beteckningen ÄNGELHOLM POSTOMB 1. Enligt anteckning på postdirektionens postombudskort drogs postombudet in den 1 november 1952 (differens på två månader jämfört med ortstämpelkatalogernas uppgifter).

Hörröd

Enligt poststyrelsens beslut den 9 mars 1875 blev handlanden Anders Håkansson utsedd till föreståndare för den poststation som öppnades i Hörröd den 1 maj 1875 under den tredje etappen av omorganisationen för postverkets övertagande av kronobrevbäringen i Skåne. Den första etappen hade inletts med stora delar av Kristianstads län redan den 1 januari 1874. Planeringen för denna under hösten 1873 omfattade även en postlinje mellan Degeberga och Hörröd. Svårigheter att hinna med allt gjorde dock att denna del av omorganisationen sköts upp till den 1 maj 1875. Andra poststationer kom till stånd långt senare. Som exempel kan nämnas att en planerad linje från Vä kyrkby till Djurröd över Skepparslöv och Träne sköts på framtiden. I Skepparslöv inrättades sålunda inte någon poststation förrän med 1882 års ingång och Djurröd fick inte någon poststation förrän den 1 juli 1902.

Håkanssons årsarvode som föreståndare för poststationen i Hörröd blev 100 kr. Jag har inte funnit några handlingar som tyder på annat än att livet gick sin gilla gång i denna del av länet. Det betyder också att den planerade indragningen av poststationen kunde äga rum. Det blev med april månads ingång 1879, då lantbrevbäring infördes. I ett brev den 30 juli 1878 till länsstyrelsen bekräftade poststyrelsen att man accepterade länsstyrelsens bearbetning av de förslag om lantbrevbäringslinjer m m som hade avhandlats vid en sammankomst i Kristianstad en 25 oktober 1877. Det innebar att en lantbrevbärare skulle utgå från Degeberga onsdagar och lördagar till Hörröd och återvända samma dagar. Han skulle utväxla post inom Hörröds socken med pastor och med kommunens ombud, handlanden Anders Håkansson, vilka båda var bosatta invid lantbrevbärarens färdväg.

Ett kontrakt upprättades med husägaren Bengt Nilsson i Gaddaröd om att fullgöra lantbrevbäringen med en ersättning av kr 1:50 per tur fram och åter. Samtidigt blev kontraktet med Håkan Olsson om postföring mellan Degeberga och Hörröd uppsagt, liksom kontraktet med Anders Håkansson om att vara poststationsföreståndare i Hörröd.

Kommunalstämman i Hörröds sockenstuga den 28 mars 1878, alltså ett helt år före omorganisationens genomförande, hade utsett Anders Håkansson till kommunombud. Enligt protokollet var man dock emot indragning av poststationen: *"Stämman yttrade allmänt sin missbelåtenhet däröver att poststationen i Hörröd blir indragen: ville helst ha poststationen kvar! Ville bidraga något i kostnaden ifall Poststyrelsen drager förlost på bibehållandet av poststation här och gångpost hit emot vad en blivande lantbrevbärare kommer att kosta".*

Hörröds poststation blev inte återinrättad.

Ingelstorp

I en del av Kristianstads län avvecklades kronobrevbäringen med 1874 års ingång. Av den orsaken inrättades en poststation i Ingelstorp (numera Malmöhus län) med förre skolläraren Henrik Nikolaus Lindberg som föreståndare. Han fick 60 kr i årsarvode, ett belopp som poststyrelsen först efter flera framställningar från honom lät höja till 100 kr genom beslut den 18 december 1876. Vid det tillfället gick poststyrelsen med på förhöjningen trots avstyrkan av postmästare Henric Liljensparre i Simrishamn. Lindbergs ansökan var förenad med uppsägning av hans kontrakt, om höjningen inte beviljades och kronofogden avstyrkte poststationens indragning.

Den föll emellertid för geddesyxan, som det brukar heta ibland, några år senare, när lantbrevbäring kunde införas. Efter ett sammanträde i Kristianstad den 25 oktober 1877 med representanter för posten och länsstyrelsen i lantbrevbäringsfrågor utarbetade poststyrelsen ett detaljerat förslag för hela länet. Detta sändes till länsstyrelsen den 5 februari 1878 och den 16 juli 1878 meddelade länsstyrelsen synpunkter till poststyrelsen. De avvek endast obetydligt från poststyrelsens förslag och poststyrelsen kunde redan den 30 juli 1878 göra ett definitivt beslut och underrätta bland andra postkontoret i Kristianstad om detta.

Det innebar bland annat uppsägning av Henrik Nikolaus Lindberg per den 31 mars 1879. Hans poststation ersattes med lantbrevbäring mellan Simrishamn och Svenstorp i förening med ett kommunombud, nämligen pastorn i Ingelstorp. Lantbrevbäringslinjen ändrades åtskilliga gånger, men poststationen i Ingelstorp kom aldrig tillbaka. Poststationen har även berörts i posthistorisk skriftserie nr 158, "Kortlivade poststationer i sydöstra Skåne".

Lyngby (Gärds Lyngby)

När postbefordran började på järnvägen Everöd - Åhus den 18 december 1883, inrättades två nya järnvägspoststationer, en i Lyngby och en i Ripa. Det sistnämnda postnamnet kom att bestå i det närmaste 75 år, medan Lyngby blev mera kortlivat. Namnet ledde nämligen till vissa förväxlingar och försägs därför med prefixet "Gärds" från den 1 juni 1886. Stationsföreståndaren Ola Olsson, som hade tillträtt befattningen vid stationens tillkomst, fick sålunda byta ut datumstämpeln efter ungefär 2,5 år. Som järnvägsman hade han ansvar för posten under hela poststationens livstid. Den drogs in den 30 september 1901. Före indragningsbeslutet anförde postmästaren i Kristianstad i ett brev till postinspektionen i Malmö, *"att avståndet mellan Gärds Lyngby och Everöds nya station är föga mer än en km, vadan poststationens i Gärds Lyngby indragning ej bör medföra någon större olägenhet".*

Järnvägen mellan Everöd och Åhus var en förlängning av järnvägen Kristianstad-

Everöd. Den östliga sträckan kom senare att bli en relativt kortlivad sidobana till den söderut vidarebyggda järnvägen Kristianstad-Brösarp-Ystad. Denna har behandlats i posthistorisk skriftserie nr 39 och 42.

Jernvägsposter:

22.

Kristianstad—Efveröd—Åhus.

(Från den 18 december 1883.)

Fkmp. Brl. N:r 4.	Fkmp. Brl. N:r 8.		Denna spalt läses nedifrån och uppåt.	
11,40	6,23	<i>Kristianstad</i>	8,34	3,33
12,0	6,45	<i>Karpalund</i>	8,25	3,24
12,12	6,58	<i>Skepparslöf</i>	8,5	3,1
12,26	7,15	<i>Ovesholm</i>	7,52	2,49
12,48	7,47	<i>Tollarp</i>	7,21	2,27
12,59	8,4	<i>Lyngsjö</i>	7,0	2,12
1,7	8,17	<i>Efveröd</i>	6,49	2,2
			Fkmp. Brl.	Fkmp. Brl.
	Fk. Brl. N:r 6.			
	2,20	<i>Efveröd</i>	6,44	1,55
	2,27	<i>Lyngby</i>	6,37	1,48
	2,53	<i>Ripa</i>	6,11	1,25
	3,8	<i>Åhus</i>	5,55	1,10
			N:r 1.	N:r 5.
			Fk. Brl.	Fk. Brl.

Lyngsjö

Poststyrelsens brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 30 oktober 1873 omfattade bland annat beslut om att en poststation skulle öppnas i Lyngsjö kyrkby och en postföringslinje med två turer i veckan inrättas däremellan "och Äsphults kyrka med poststationer i Äsphult och mellanliggande Östra Vrams, Västra Vrams och Linneröds kyrkor".

Huvuddelen av den stora omorganisationen, som i det citerade brevet omfattade bl a inrättande av 104 poststationer var avsedd att genomföras med 1874 års ingång, men vissa delar blev av olika skäl uppskjutna. Sålunda öppnades poststationen i Lyngsjö inte förrän den 1 maj 1875 och då med handlanden Johan Nilsson som föreståndare med 100 kr i årsarvode.

Tanken att i vissa fall behöva skjuta upp planerad omorganisation påtalades redan i poststyrelsens brev den 30 oktober 1873 med bl a följande ord:

"Huru önskligt och nödigt det än är att dessa postgångar, liksom även poststationerna i samma härad, kunna öppnas vid nästkommande januari månads början, kan dock det fall möjligen inträffa, att all de åtgärder, som av denna skrivelse föranledes, icke hinna vidtagas, samt resultatet därav Styrelsen delgives så tidigt, att denna angelägenhet kan härstädas under december månad, då även andra likartade postregleringar till behandling sammanträffa, bliva behörigen genomförda. För sådan händelse anser sig Styrelsen böra anhålla att med uppsägning av brevbäringskontrakterna må anstå intill dess att Styrelsen efter inhändigande av Kungl.Maj:t:s Befallningshavandes svar i ärendet, därom hos Kungl.Maj:t:s Befallningshavande gör anhållan".

Trots att poststationen i Lyngsjö sålunda kom till först 16 månader efter början av omorganisationen blev den inte gammal. Den drogs in den 30 juni 1877 såsom obehövlig när en poststation i stället öppnades med namnet Tings Nöbbelöv. Ortstämpelsamlade filatelister och kanske hembygdsvänner känner till att postnamnet Lyngsjö funnits under längre tid. Det är också sant genom att det kom igen redan den 15 maj 1883 genom namnförändring av poststationen med namnet Hommentorp till Lyngsjö. Hommentorp redovisas för sig under avsnittet med den rubriken. Ehuru det faller utanför ämnet i detta häfte, berörs den andra perioden för Lyngsjö poststation kort i anslutning till avsnittet om Hommentorp (sid 11).

Kristianstad—Lyngsjö—Esp-hult.					
(Från den 21 februari 1877.)					
O. L.	—	9,0	f. m.	<i>Kristianstads</i> postkontor ...	F. M. 3,45 — e. m.
				Häremellan gemensamt med posten å linien Kristianstad—Esperöd. (Gångpost.)	
O. L.	10,45	11,0	f. m.	<i>Lyngsjö</i> poststation	F. M. — 2,0 e. m.
O. L.	12,45	12,45	e. m.	Östra Vram.....	Th. S. 12,0 — natt.
O. L.	2,0	2,15	e. m.	<i>Vestra Vrams</i> poststation ...	Th. S. 8,45 9,0 e. m.
O. L.	5,30	5,45	e. m.	<i>Linneröds</i> poststation	Th. S. 5,15 5,30 e. m.
O. L.	7,45	—	e. m.	<i>Esphults</i> poststation	Th. S. — 3,15 e. m.

Detta är den tidtabell som gällde för postföringen från den 21 februari 1877 fram till dess poststationen i Lyngsjö drogs in den 30 juni 1877. Då drogs också poststationen i Vä in. I stället öppnades en poststation med namnet Tings Nöbbelöv i Vä församling med skolläraren som poststationsföreståndare. Den kom att bestå i 48 år, men redan från början protesterade man mot dess läge.

Marklunda

Ortstämpelsamlade filatelister kan inte dokumentera den kortlivade poststationen i Marklunda med några datumstämpelavtryck. Under dess livstid som varade från den 1 maj 1861 till den 14 november 1862, använde poststationerna nämligen inte några datumstämplar. Sådana kom inte i bruk för den postanstaltskategorien förrän tidigare i slutet av 1868. Vid de flesta förenade post- och järnvägsstationer användes dessförinnan makuleringsstämplar utan datum, av filatelister kallade strålstämplarna.

Marklunda fick en av vårt lands första poststationer. Den kom till året efter regeringens bemyndigande för poststyrelsen att "på mer avlägsna orter inrätta poststationer såsom speditjonskontor för att underlätta postutväxlingen på landsbygden".

På förslag av länsstyrelsen i Kristianstad antogs kronolänsmannen Adam Bergschöld till föreståndare för poststationen i Marklunda, när denna öppnades den 1 maj 1862.

Sedan Bergschöld fått avslag på sin framställning den 3 februari 1862 om förhöjning av årsarvodet från 200 till 300 kr, begärde han sitt entledigande den 15 augusti 1862. Poststyrelsen skrev då till länsstyrelsen i Kristianstad med begäran om uppgift på lämplig ersättare. Efter kontakt med länsman P Pehrsson fanns då två alternativa efterträdare, tunnbindaren Rosenblad i Marklunda och handlanden Holmén vid Osby järnvägsstation. Generalpostdirektör Stael von Holstein hade emellertid enligt länsmannens uppgift en söndag i september 1862 "vidtalat stationsinspektoren Jonsson i Osby att åtaga sig berörde befattning, vilken Jonsson enligt uppgift sig åtog". Det var ju också det naturliga med hänsyn till det korta avståndet mellan Marklunda och den framväxande södra stambanan.

I fortsatt skriftväxling bekräftade postinspektör John Reinhold af Klercker i Kristianstad för poststyrelsen att Olof Jonsson i Osby var villig sköta posten under förutsättning att styrelsen för Statens Järnvägar lämnade sitt bifall. Så blev det och den 15 november 1862 förenades post och järnväg i Osby med samtidig indragning av poststationen i Marklunda. I Osby kom på så sätt, liksom i Hästveda att inrättas förenade poststationer, tre månader innan det generella avtalet om förenade poststationer hade träffats mellan de båda trafikverken. Från den 16 februari 1863 tillämpades en överenskommelse mellan dåvarande Statens Järnvägar och postverket om att vid så gott som alla järnvägsstationer på orter där det inte redan fanns ett postkontor skulle järnvägens stationsföreståndare svara för postgöromålen.

Det finns inte många handlingar som speglar verksamheten vid den kortlivade poststationen i Marklunda. På nästa sida återges emellertid en kopia av den räkning som länsman Bergschöld sände poststyrelsen för att täcka sina "kostnader vid utövningen av poststationsföreståndarebefattningen".

Räkning öfver Poststationen i och för utöfvningen af Poststationens föreståndares befattningen i Marklunda under tiden från den 1 Maj till December månads slut 1861.

	Post
Högartite Krommans ågarer Olof Pehrsson för exper-	
ditens grannar under nämnda 8 månader	20
En post för utöfvningen af nämnda 8 månader	10
En post för utöfvningen af nämnda 8 månader	6
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	7
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	58
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	60
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	125
En post för utöfvningen af Poststationen i Marklunda under 191 dygn	150
Summa Rör	4685 Rör

Marklunda Poststation den 9 Januari 1862
A. Bergschöld

Oderljunga

Med handlanden L A Möller som föreståndare öppnades en poststation i Oderljunga den 1 januari 1874. Hans årsarvode blev 200 kr. Från Perstorps poststation vid Blekemåsa gästgivaregård inrättades en gångpost till Oderljunga.

Vid planering för lantbrevbäring under en sammankomst i Kristianstad den 25 oktober 1877 kom poststyrelsens och länsstyrelsens representanter preliminärt överens om att poststationen skulle ersättas med lantbrevbäring och ett kommunombud. Frågan togs upp vid den ordinarie kommunalstämman i Oderljunga den 23 mars 1878, varvid såväl kyrkoherde Håkansson som fjärdingsman Olsson utsågs till kommunombud, den förstnämnde i Oderljunga kyrkby och den senare i Skingaröd. Det andra kommunombudet godtogs dock inte, sedan länsman i Ljungaborg anmält till kronfogden "att om Kjell Olsson i Skingaröd skulle antagas till kommunombud i Oderljunga socken, komme brevberingen att utökas med 0.5 mil å gångpostlinjen Perstorp-Oderljunga".

Postmästaren i Kristianstad sände den 7 november 1878 till poststyrelsen ett förslagskontrakt med fjärdingsmannen Anders Persson i Björstorp om lantbrevbäring på linjen Perstorp-Oderljunga med en ersättning av 2 kr per tur fram och åter. Sedan poststyrelsen granskat detta och hundratals andra förslagskontrakt i anslutning till den nya organisationen meddelade poststyrelsen i ett brev till postkontoret i Kristianstad den 18 februari 1879 att förslagskontraktet inte ansetts böra godkännas på grund av inkommet underbud. Sju andra kontrakt om lantbrevbäring inom postkontorets förvaltningsområde rönt vid detta tillfälle samma öden och poststyrelsen skrev följande fortsättning i brevet den 18 februari 1879:

"Och har Kungl. Styrelsen i stället, under antagande att bemälda personer åtnöjas med de lägre legobelopp, för vilka andra personer erbjudit sig att verkställa samma lantbrevbäring, nu med de förstnämnda om lantbrevbärings besörjande å ifrågavarande linjer upprättat nya kontrakt, vilka, avsedda att tillämpas från och med nästkommande april månads början, härhos översändes".

Det var ord och inga visor. Underbudet hade kommit från torparen Emanuel Andersson vid Svarvareboden i Perstorp och avsåg kr 1:75 per tur. Fjärdingsmannen fick acceptera samma villkor när han började sin vandring som lantbrevbärare i april 1879. Med mars månads utgång drogs alltså poststationen i Oderljunga in.

Den skulle leva upp i modern tid, först som postombud och sedan som poststation för att åter dras in den 31 oktober 1968. Detta ligger utanför ämnet för denna uppsats.

*En undersökning genom skrifvel från
Postinspektören i Län. Distriktet af den 28 februari d. a.
användes till det blifvit bekantgjord om upphörens
det med utgången af skus mening innebärande i
af min bifattning som poststationens funktionärer
i Avelungs, utkommit
Avelungs poststation den 28 februari 1879.*

E. Möller

*En gång nämnd i öfrige.
Eskelandersbergens Post. Inspektör*

Rebbelberga

I ett brev den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad meddelade poststyrelsen sitt beslut att bli inrätta en poststation utmed postlinjen Göteborg - Helsingborg vid Rebbelberga kyrkby. Beslutet omfattade två andra poststationer vid samma postlinje, nämligen Hjärnarps (vid Margretetorps gästgivaregård) och Strövelstorp samt sammanlagt drygt 100 poststationer inom hela länet. Långt ifrån alla kunde öppnas vid det följande årets ingång.

I Rebbelberga blev det klart för att starta verksamheten den 1 januari 1874. Till föreståndare antogs värdshusidkaren Chr. Persson med 300 kr i årsarvode. Det visade sig snart nog att man tagit till i överkant genom beslutet om en poststation i Rebbelberga värdshus. Det låg mindre än en kilometer från Ängelholms stad och de flesta av församlingsmedlemmarna i Rebbelberga anlätade postkontoret i Ängelholm men inte den nya poststationen.

Sedan postmästaren i Ängelholm underrättat poststyrelsen om detta i ett brev den 22 februari 1875 skrev poststyrelsen till länsstyrelsen i Kristianstad och föreslog poststationens indragning. Efter kontakt med kronobetjäningen och Rebbelberga sockens kommunalstämma svarade länsstyrelsen den 29 juli 1875 bl a följande:

"Såväl kronolänsmannen i orten som församlingen önska poststationens bibehållande; men då stationen är belägen på endast 1/16 mils avstånd från Ängelholms stad, varest postkontor finnes, och Rebbelberga socken, genomskäres av landsvägarna från Aby och Margretetorp, intill vilka de flesta hemmanens i socknen åbyggnader äro belägna, samt post dagligen passerar å dessa landsvägar, finner Länsstyrelsen avseende icke böra fästas å de av kronolänsmannen och församlingen för poststationens bibehållande anförda skäl, utan anser sig böra tillstyrka stationens indragning".

Poststyrelsen beslöt därefter vid föredragning den 17 september 1875, att poststationen skulle dras in med utgången av 1875. Så blev det också.

När erbjudandet om lantbrevbäring nådde Rebbelberga hölls en kommunalstämma den 23 mars 1878 för att i förekommande fall utse ett kommunombud. Protokollet från stämman visar avslutningsvis att "vid närmare överläggning ansåg församlingen sig icke vara i behov av en sådan brevberingsinrättning".

Rebbelberga skulle så småningom få ett postkontor. Den 8 september 1888 invigdes nämligen det där belägna postkontoret med namnet Ängelholm 5 med postmästare Karin Ekenberg som chef.

Rya

Den svärdokumenterade poststationen med namnet Rya öppnades den 1 januari 1874 i Eket, där handlanden W P Rydmark antogs till föreståndare med 200 kr i årsarvode. Här kan parentetiskt nämnas att samma plats senare fick en förenad post- och järnvägsstation, nämligen den 1 mars 1894 och då inte med socknens namn utan med namnet Eket. Mellan postkontoren i småländska Ljungby och skånska Klippan fanns en lång kärpostföringslinje, som också betjänade poststationen i Rya vid dess tillkomst 1874. Vid järnvägens tillkomst upphörde för övrigt den landsvägsposten.

Efter sammanträde i Kristianstad den 25 oktober 1877 med representanter för länsstyrelsen återopade poststyrelsen i ett brev den 5 februari 1878 vad man kommit överens om preliminärt "i fråga om lantbrevbärings anordnande inom riket". Nu specificerade poststyrelsen vissa åtgärder "att vidtagas så snart lämpligen ske kan". Men det var inte bara fråga om att inrätta lantbrevbäringslinjer med samtidig indragning av poststationer. Man drog också in sådana utan att ersätta dem med lantbrevbärning och brevet från poststyrelsen den 5 februari 1878 till länsstyrelsen i Kristianstad med 33 specificerade förändringar fick på punkt 26 följande text:

"Å postlinjen Klippan - Ljungby indrages poststationen Rya".

Så blev det också med 1878 års utgång.

Rörum

Ett mycket långt brev från poststyrelsen den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad redovisar i 46 punkter planerna på inrättande av drygt 100 nya poststationer inom Kristianstads län. Där kan man bl a läsa att en ny postgång med två turer i veckan skulle öppnas mellan Brösarps poststation och Rörum med poststationer öppnade vid Ravlunda, Mellby och Rörums kyrkor.

Planeringen skulle gälla för tillämpning från 1874 eller senare i de fall det inte gick att ordna det praktiska så snart. För Rörums del blev det en försening på 16 månader, för poststationen öppnades inte förrän den 1 maj 1875. Den i samma mening föreslagna poststationen i Mellby öppnades samtidigt med namnet Albomellby men blev mera kortlivad än Rörums poststation (särskilt avsnitt i häftets början).

Det definitiva beslutet om att öppna en poststation i Rörum meddelade poststyrelsen i ett brev den 9 mars 1875. Förra kustvakten N J Stenberg antogs till föreståndare med 150 kr i årsarvode.

Stenberg blev uppsagd redan i november 1878 enligt poststyrelsens beslut för tillämpning från 1879 års ingång, då det var meningen att inrätta lantbrevbärning i området. Det blev en försening på ett kvartal men med mars månads utgång 1879 drogs poststationen i Rörum in.

Vid kommunalstämman i Rörums skolhus den 22 oktober 1883 uppgavs bland annat "att Kungl. Generalpoststyrelsen i åtskilliga närgränsande kommuner inrättat poststationer mot villkor att kommunerna själva avlöna föreståndaren". Därför utsågs skolläraren Truls Holm att med sådana villkor hemställa hos poststyrelsen att poststationen öppnades på nytt. Det gick vägen, som man säger, och Truls blev själv föreståndare när poststationen öppnades på nytt med 1884 års ingång. Poststationen fick i sin andra omgång bestå till den 31 maj 1966.

Starby

Fröken Maria von Normann utsågs till föreståndare för den poststation som öppnades med 1874 års ingång i Starby. Dit kom posten via en nyöppnad postföringslinje från Ängelholm vilken också medförde posten till den samtidigt öppnade poststationen i Höja, redovisad i ett tidigare avsnitt i detta häfte.

Poststyrelsens cirkulär den 27 september 1875 uppmanade postmästarna att lämna uppgifter om hur lönsamheten varit vid poststationerna. För poststationen i Starby var det inte några lysande siffror. Frimärken hade sålts under andra halvåret 1875 för kr 36:49, vilket kunde sättas i relation till fröken von Normans årsarvode 200 kr. Postmästare Claes Bergenstråhle i Ängelholm framhöll särskilt att "Starby gränsar nära intill Spannarp station, och hava flera åboar inom denna församling sin post därstädes". Med bara en halvmil mellan Starby och den förenade post- och järnvägsstationen i Spannarp kunde man tycka att det skulle ha varit lätt att besluta om indragning av poststationen i Starby redan då. Men man avvaktade det tillfälle då lantbrevbärning skulle införas. Poststationen drogs därför inte in förrän den 31 mars 1879. Rickard Pålsson i Höja blev lantbrevbärare på linjen mellan Ängelholm och Starby. Han gick två gånger i veckan med en ersättning av 2 kr per tur.

Ängelholm—Starby.							
O. L.	—	10,0	0,6	Ängelholms postkontor	O. L.	4,45	—
O. L.	11,30	11,45	0,5	Höja poststation	O. L.	3,0	3,15
O. L.	1,15	—	1,1	Starby	O. L.	—	1,30
				Postföringen å linjen ombesörjes af lantbrevbärare.			

Lantbrevbärning från Ängelholm visade sig inte stämma överens med Starby-bornas önskemål och kommunalstämman den 31 januari 1881 begärde att lantbrevbärningen skulle utgå från Spannarp. Det ledde inte bara till att Rickard Pålsson blev uppsagd som lantbrevbärare utan också till att kantor Svante Thulin miste sin befattning som poststationsföreståndare i Höja. Dess poststation drogs nämligen in vid halvårsskiftet 1881 samtidigt som lantbrevbärning inrättades från Spannarp till Starby och från Ängelholm till Höja.

Filatelisten Karl-Otto Persson i Vilhelmsfält visade på våren 1982 på postkontoret i Ängelholm en utställning av objekt som speglar bland annat den kortlivade perioden för flera poststationer i Ängelholms-området.

Stenestad

På grund av poststyrelsens villkorliga beslut den 30 oktober 1873 inrättades med 1874 års ingång en gångpost mellan Sönnarlövs kyrka och Stenestads kyrka. I Stenestad öppnades samtidigt en poststation med kommunalnämndens ordförande Thomas Thorén som föreståndare. Han fick 200 kr i årsarvode. Postgången ändrades senare under 1874 att utgå från den förenade post- och järnvägsstationen i Kvidinge, fortfarande med två turer i veckan.

		Gångpost.						
		Qvidinge—Stenestad.						
		(Från den 2 december 1874).						
—	2½	e. m.	1	Qvidinge poststation.....	O. L.	10½	—	e. m.
4½	—	e. m.		Stenestads poststation	O. L.	—	8	e. m.

Senare ändrades postföringen så att en gångpostlinje inrättades mellan Klippan och Tågarp över Stenestad och Kågeröd.

I en redovisning den 5 februari 1878 till länsstyrelsen av en revision av de preliminära överenskommelserna om lantbrevbärings införande skrev poststyrelsen bl a följande:

"Av gångpostlinjen Klippan-Kågeröd-Tågarp indrages sträckan Klippan-Stenestad-Kågeröd, 1.6 mil, och anordnas mellan Klippan och Stenestad, 1,0 mil, lantbrevbärning med två turer i veckan med indragning av Stenestads poststation."

Vid kommunalstämman i Stenestad den 24 mars 1878 utsågs skolläraren K N Sundén till kommunombud som den förmedlande länken med lantbrevbäraren. När postkontoret i Kristianstad hanterade ärendet vidare, framkom önskemål från församlingen att postutväxlingen skulle få äga rum över Norra Vram i stället för över Klippan. Ett förslagskontrakt fanns då redan upprättat med förre skolläraren Svante Killgren i Maglaröd om att ansvara för lantbrevbärningen mellan Klippan och Stenestad med en ersättning av kr 2:50 per tur fram och åter. Detta ändrades sedan Svante Killgren i ett brev till poststyrelsen den 20 mars 1879 åtagit sig att fullgöra lantbrevbärning mellan Stenestad och Norra Vram två gånger i veckan med en sammanlagd ersättning av kr 4:75 per vecka.

Torup

I sin redovisning den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad av "åtgärder med avseende på kronobrevbärings bestridande genom postverket" skrev poststyrelsen bland annat *"att poststationer må inrättas vid Torups och Finja kyrkobyar invid postlinjen Aby - Hässleholm"*. Den delen av projektet genomfördes med 1874 års ingång och poststationerna i Torup och Finja öppnades programenligt. Båda blev

emellertid indragna efter 15 månader, Finja dock på så sätt att i stället för lantpoststationen öppnades en poststation i den nyanlagda järnvägens stationshus den 17 mars 1875 med järnvägsmannen Hans Nordberg som föreståndare.

Torupsborna hänvisades däremot i sina postärenden till den förenade post- och järnvägsstationen i Tyringe på ca 8 kilometers avstånd. De fick inte någon information om förändringen från postverket eller genom den egna kommunen. Men när de ändå fick veta vad som var på färde skrev kommunalstyrelsens ordförande den 21 mars 1875 ett brev till poststyrelsen med följande inledning:

"Genom underrättelse av tidningarna hava vi erfarit att Torups poststation skulle indragas i anledning av Postens förslande på Helsingborg-Hässleholmsjärnvägen; men då vi till närmaste järnvägsstation hava 3/4 mil och finge därigenom stor olägenhet för att där avhämta vår post så får jag på kommunens enhålliga begäran ödmjuktligen anhålla att Torups poststation måtte fortfarande få bliva bibehållen och härigenom en gångpost anordnas ifrån Tyringe järnvägsstation till Torups kyrkoby."

Poststyrelsen tecknade den 30 mars 1875 på brevet att det inte ansågs föranleda vidare åtgärd. Kommunen fick inte ens ett svar, men poststationen drogs in med mars månads utgång. Vid kommunalstämman den 6 februari 1876, till vilken församlingen kallades genom pålysning från predikstolen, behandlades postfrågan igen. Kommunen tog då på sig ansvaret för att lönen till föreståndaren för den önskade poststationen samt postföraren inte skulle överstiga 200 kr om året.

Framställningen daterades den 11 februari 1876. När den föredrogs i poststyrelsen den 18 februari försågs den blott med en anteckning att den inte ansågs vinna avseende. Kommunen var formellt lika ovetande om ärendets resultat som vid förra tillfället.

Torupsborna fick finna sig i den långa posthämtningsvägen tills järnvägen kompletterades med flera stationer. En sådan inrättades så småningom med namnet Västra Torup och där blev det tjänstgörande järnvägsbefälet ansvarigt för postgöromålen från 1891 års ingång. En poststation med namnet Torup (utan prefix) fanns i Halland sedan en 15 september 1877, också den förenad med järnväg.

Tossjö

Enligt poststyrelsens brev den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstads län "måtte en post tillvägbringas mellan Munka Ljungby och Rössjöholm, med poststation vid sistnämnda ställe under benämning Tossjö". Beslutet kunde genomföras redan med 1874 års ingång, då skogsförstern J P Ehlers blev föreståndare för poststationen. Han fick 200 kr i årsarvode.

Poststationen utnyttjades föga och under andra hälften av 1875 såldes frimärken för bara kr 25:41. Postmästare Claes Bergenstråhle i Ängelholm anmälde den 28 januari 1876 till poststyrelsen att den enda större postkunden, Rössjöholms gård, utväxlade sin post direkt med postkontoret i Ängelholm genom en postväska.

Det skulle ändå dröja med indragning av poststationen tills lantbrevbäring organiserades inom länet. Vid kommunalstämman den 13 mars 1878 valdes den dåvarande poststationsföreståndaren J P Ehlers till kommunombud för kontakten med den blivande lantbrevbäraren. Inom socknen skulle lantbrevbäraren dessutom utväxla post med kronofjärdingsmannen Anders Nilsson i Rögla.

Poststationen ersattes med lantbrevbäring vid april månads ingång 1879. Till lantbrevbärare antogs färgaren Lars Oscar Kullberg i Munka Ljungby. Han gick två gånger i veckan mellan Munka Ljungby och Tossjö med en ersättning av kr 1:95 per tur fram och åter. Han efterträddes efter två år av ladufogden Olof Andersson i Tossjö som fick ersättning i ett för allt med 150 kr per år.

Poststationen i Tossjö blev inte återinrättad.

Westra Vram

Kantor Nils B Nilsson blev föreståndare för den poststation som inrättades i Västra Vram den 1 maj 1875 som ett resultat av beslutet att postverket skulle ta på sig ansvaret för kronobrevbäringen. Han fick 200 kr i årsarvode.

Poststationen befanns snart nog vara olönsam. När planerna diskuterades för hur lantbrevbäring skulle organiseras, föreslogs poststationen till indragning. En lantbrevbäring mellan Nöbbele och Äsphult skulle bland annat täcka behovet för invånarna i Västra Vram.

Detta mötte givetvis motstånd, något som kom till uttryck vid kommunalstämman med Västra Vram den 26 mars 1878. Stämman utsåg en sextett att utreda postfrågan. Poststyrelsens begäran om uppgift på ett kommunombud som den förmedlande länken med lantbrevbäraren förklingade ohörd och ingen anmälde sig vilja åta sig det uppdraget.

Som skäl för att få bibehålla poststationen uppgav de kommitterade i ett brev till poststyrelsen den 30 mars 1878 bl a att det bland socknens 3 000 invånare fanns många näringsidkare. Intressant är också att man sneglade på grannsocknarna och sökte förringa deras behov. Om Arröds poststation skrevs t ex att den var "belägen i en sådan punkt för lantbrevbäring, att den nära nog utgör bekvämlighet för en enda tjänsteman och några få individer". Varken poststationen i Arröd eller den i Nöbbelev skulle komma att anlitas av Västra Vrams sockenbor. De skulle i stället använda sig av egna bud till postkontoret i Kristianstad.

Kantor Nils B Nilsson förklarade sig under ärendets gång beredd att acceptera sänkning av sitt årsarvode från 200 till 150 kr, om detta skulle kunna bidra till att poststationen fick behållas. Denna prutning räckte inte och poststationens indragning planerades till den 31 mars 1879. Med detta faktum för ögonen beslöt kommunalstämman den 26 januari 1879 att ta 75 kr årligen ur kommunalkassan till poststationsföreståndarens lön. Därigenom skulle postverket bara svara för 75 kr, om poststationen fick behållas. I den följande framställningen till poststyrelsen

försummade man inte att åter framhålla behovet av en poststation i Västra Vram framför en i Arröd. Bland annat fick skrivelsen följande text:

"Arröds station kan aldrig giva den inkomsten som Västra Vram, och de frimärken som därifrån utgår äro huvudsakligen tjänstefrimärken som betalas av staten, då de som utgå härifrån äro sådana vars lösen ingår till staten".

Vid den följande remissbehandlingen uttalade sig länsstyrelsen i Kristianstad för poststationens bibehållande, sedan kronofogden hade intygat behovet. Men länsstyrelsen ville *"tillika påpeka att bibehållandet av poststationen i Västra Vram ingalunda må verka därtill att poststationen i Arröd indrages, då invid denna är bosatt kronolänsmannen i distriktet och det för det allmänna är av stor vikt att tjänsteposten snabbt och säkert befordras till varje tjänsteman med den myckenhet av maktpåliggande göromål som tillkomma en länsman, samt det för övrigt för bemålde tjänsteman vore särdeles betungande att nödgas på egen bekostnad flera gånger i veckan på en avlägsen poststation avhämta sin tjänstepost, vilket av poststationens i Arröd indragning för honom bleve en given följd".*

Uttalandet belyser att man i uppbyggnaden av det finmaskiga distributionsnätet tog särskild hänsyn till civiltjänstens behov. Det var väl också meningen när kronobrevbäringen skulle upphöra i sin gamla form. Tilläggas bör ändå att länsmannen i Arröd var föreståndare för poststationen där och den torde ha förlagts dit just för hans skull.

Länsstyrelsens uttalande behandlades tillsammans med övriga tankar i ärendet vid poststyrelsen den 18 februari 1879. Då fann poststyrelsen skäl "medgiva att Västra Vrams poststation må bibehållas tills vidare under förbehåll att föreståndaren för densamma åtnöjes med arvode från postverket av 75 kr årligen".

Glädjen i Västra Vram över att poststationen fick bibehållas varade inte så länge. Med utgången av år 1881 drogs den nämligen in. Men då öppnades i stället den förenade post- och järnvägsstationen i *Tollarp*. Tågens era hade brutit in i Gärdshärad.

Wä

Kantor Karl Petersson blev föreståndare för den poststation som öppnades i Vä den 1 maj 1875. Han fick 150 kr i årsarvode. Hans begäran i ett brev till poststyrelsen den 14 februari 1876 att få det höjt till 200 kr lämnades utan avseende. Vid omläggning av postföringen från Kristianstad den 1 juli 1877 drogs poststationen in. Omläggningen berörde flera poststationer i området.

Kristianstad—Vä—Esphult. (Från den 1 juli 1877.)									
O. L.	—	9,0	f. m.		Kristianstads postkontor ...	M. F.	3,30	—	e. m.
				0,6	Häremellan gemensamt med posten i linien Kristianstad—Esperöd. (Gångpost.)				
O. L.	9,45	9,45	f. m.		Vä	M. F.	—	2,45	e. m.
O. L.	10,30	10,30	f. m.	0,3	Skepparalöf	S. Th.	9,45	—	e. m.
O. L.	12,0	12,15	e. m.	0,5	Träne poststation	S. Th.	9,0	9,0	e. m.
O. L.	2,15	2,15	e. m.	0,7	Djurröd	S. Th.	7,15	7,30	e. m.
O. L.	4,15	—	e. m.	0,7	Esphulls poststation	S. Th.	5,15	5,15	e. m.
				2,8			—	3,15	e. m.

När kommunen anmodats att utse ombud för utväxling av post med den lantbrevbärare som planerades, ansågs något behov av ombud inte föreligga. Kommunalstämman i Vä skolhus den 23 april 1878 konstaterade bl a följande:

"Så länge som Vä av postverket åtnjuter bidrag till postlädas hållande i Vä hos handlanden Holmgren och således kan var och en avsända sina lösbrev därifrån, och dessutom har Vä Ormatofta och Mansdala byar lösväska som efter avtal med postmästaren i Kristianstad med postskjutsen befordras mellan Kristianstad och Vä tvenne gånger i veckan fram och åter, och således ansågs att var och en som erhåller rekommenderade brev och paketer, får dem själv avhämta å vederbörlig poststation".

Något större obehag av poststationens indragning kan man inte konstatera. I modern tid öppnades emellertid ett postombud i Vä den 1 december 1934, utbytt mot poststation den 1 juli 1944 och namnändrat till Kristianstad 9 den 1 augusti 1971.

Össjö (Åsbo Össjö, Össjögård)

Enligt poststyrelsens brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 30 oktober 1873 skulle en poststation öppnas vid Össjö gård i Össjö socken utmed postlinjen Åby-Ängelholm. Tanken realiserades med 1874 års ingång och till föreståndare antogs inspektör C N Clemensson. Från den 1 januari 1876 ändrades poststationens namn till Åsbo-Össjö *"för att förekomma förväxling mellan postanstalter med likljudande namn"*, som det stod i poststyrelsens cirkulär när ändringen kungjordes.

Till poststyrelsen inkom i juli 1875 ett brev med klagomål mot Clemenssons sätt att sköta postärendena. Frågan hade behandlats vid kommunalstämman med Össjö församling den 19 juni 1876, då man beslutat begära att poststationen *"måtte från den nuvarande olämpliga platsen bliva flyttad till något ställe i närheten av Össjö kyrka och gård"*. En ny föreståndare lanserades i Per Johansson.

Vid den följande utredningen visade det sig att poststationen ursprungligen legat vid Össjö gård i närheten av kyrkan men flyttats av föreståndaren Clemensson ca 1/16 mil därifrån. Postmästaren i Klippan ansåg den av föreståndaren självsvåldigt valda platsen vara högst olämplig. Han påtalade också Clemenssons olämplighet som föreståndare på grund av slarv och okunskap och föreslog uppsägning av Clemensson.

Sedan Clemensson getts tillfälle att yttra sig beslöt poststyrelsen den 28 augusti 1876 att poststationen skulle flyttas till sin första plats invid kyrkan och att Clemenssons förordnande skulle återkallas. Det hjälpte inte att Clemensson i ett senare brev erbjöd sig att sköta poststationen för blott 100 kr om året.

Per Johansson fick dock möta en del besvär när han infann sig vid sista kvartalsskiftet 1876 för att hämta poststationens inventarier från Clemensson. Denne vägrade helt enkelt att lämna ifrån sig såväl befattning som inventarier och Per Johansson fick i ett brev till postmästaren begära biträde vid förmyat besök hos Clemensson.

Per Johansson blev också uppsagd från sin befattning men inte på grund av misskötsel utan därför att poststationen drogs in med mars månads utgång 1879. I stället inrättades en lantbrevbäring på linjen Ängelholm - Åsbo Össjö via Munka Ljungby. I Össjö utväxlade lantbrevbäraren post med kronofjärdingsmannen i Boarp och med pastorn. Till lantbrevbärare antogs skomakaren Anders Peter Andersson i Rebbelberga. Han gick två turer i veckan med en ersättning av kr 1:70 per tur.

En framställning från kommunalstyrelsen i Össjö om att få poststationen åter sändes av postmästaren i Ängelholm till poststyrelsen den 11 februari 1882. Efter snabbutredning ledde detta till att poststationen återinrättades den 1 april 1882 med handlanden Josef Norlin som föreståndare utan arvode till en början. Med flera olika föreståndare blev poststationen sedan bestående till och med den 11 maj 1968. Under perioden 1 september 1921 - 14 maj 1939 hade den namnet Össjögård.